

for Kjøbenhavn (Broch) meget taknemmelig, fordi han har udfundet, at den Discussion, som her i disse Dage har fundet Sted, røber et stort Fremfærdt i Henseende til Opfattelsen og Modtagelsen af denne Sag. Jeg siger, at jeg er ham meget taknemmelig derfor, men jeg har rigtignok selv den modsatte Opfattelse. Jeg er endog meget nedtrykt over, at Sagen har faaet den Modtagelse og Behandling, som den har faaet. De Udtalelser, som en saa indsigtsfuld Mand, og som Andre, der have talt i denne Sag i samme Retning, ere komne med, kan Fremtiden jo imidlertid gjøre Brug af. Der er kommet saa stærke Udtalelser fra dem, at vi, som af al Magt vilde have endog Tvangsforanstaltning ført igjennem i denne Sag, ikke formaae at udtale os nær i den Grad nebsættende om hele Fæstevæsenets Indretning som de ærede Medlemmer, og dette vil naturligvis komme Fremtiden tilgode. Men jeg er nu engang af dem, som foretrække det Praktiske for, hvad der blot kan stilles i Udsigt. Jeg er, som Alle vide, ingen theoretisk dannet Mand, men en praktisk Mand; jeg vil helst have Noget, som jeg kan see og føle paa. Og hvis vi nu ende denne Sag med, at vi, efterat Udvalgets Fleertals Forslag og den sidste Deel af dets Mindretals Forslag til Dagsordener ere tagne tilbage, kun vedtage den første Deel af denne sidste Dagsorden, og vi saa spørge os selv og Andre spørge os og Regeringen spørger: „Hvad vil saa Landsthinget?“ — da mener jeg rigtignok, at det vil være meget vanskeligt at give et Svar derpaa. En af de Grunde, af hvilke jeg har ønsket, at der maatte komme en egentlig Realitetsforhandling tilstede, har været, at Ministeren har ønsket en Realitetsforhandling for at faae Landsthingets Mening at vide. (Krieger: Nei, tværtimod!). So, om Forladelse; hvis jeg ikke husker feil, udtalte Ministeren ved Sagens 1ste Behandling her i Thinget, at han ogsaa her ønskede en Realitetsforhandling. Skulde jeg tage feil heri, maa jeg bede om, at man bagefter vil rette mig. Jeg troer heller ikke, at Ministeren ellers let vil kunne faae nogen Forestilling om, hvad det er, som Landsthinget egentlig vil. Dette er da ogsaa Grunden til, at jeg —

og jeg antager Flere end mig — ikke vil stemme for, hvad der er tilbage af det ærede Mindretals Dagsorden. Vi have ønsket en Realitetsforhandling, for at man kunde faae at vide, hvad Landsthinget egentlig vil, og hvad jeg som sagt ikke troer, at Nogen nu veed. Der er — ja jeg kan sige, at der er uden Undtagelse — blevet talt ypperligt for Fæstets Overgang til Selveiendom, men Midlerne, som man vil anvende til at fremkalde denne, ja dem ere vi i Uvisshed om. Jeg skal endnu kun bemærke, at, uagtet jeg altid er meget tilbøielig til at tage Hensyn til høitærede Modstandere, saa kan jeg dog ikke see, at det for Sagens Skyld skulde være rigtigt at stemme for en Dagsorden, hvori der blot staaer, at Lovgivningsmagten til enhver Tid er berettiget til at gribe ind i dette Forhold, og at en saadan Lovforanstaltning helst bør gaae ud fra Regeringen. Jeg synes, at dette er Noget, der er saa simpelt og naturligt, at der for at faae at vide, at det er Landsthingets Mening, ikke behøves nogen Afstemning. Jeg ønsker derimod en Afstemning over selve Lovforlaget. Jeg har slet ikke længer det Haab, at den vil finde Sted, men jeg vil dog sige, at hvis det var kommet til en Afstemning over selve Lovforlaget, saa vilde jeg for mit Vedkommende have lagt den Betydning i en saadan Afstemning, at de, der modsatte sig Lovforlagets videre Fremme, hverken nu eller i Fremtiden vilde en Tvangsafløsning af Fæstet, hvortil de, der stemte for den, vilde en Tvangsafløsning. Det troer jeg, at man, efter Alt, hvad der foreligger, maatte være berettiget til at lægge i en saadan Afstemning.

Formanden: Jeg maa, forinden Forhandlingerne gaae videre, med Hensyn til det ærede Medlems sidste Ytring bemærke, at den Slutning, som den ærede Taler vilde uddrage af, om man stemte for Lovforlagets videre Fremme eller ikke, var ganske uberettiget.

N. Rasmussen: Maa jeg bede om Ordet for en ganske kort Bemærkning.

Formanden: Det ærede Medlem har Ordet.